

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četrť leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrť leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 10. julija 1867. ~

Gospodarske stvari.

Kako bi se dalo gospodarjem v silni potrebi pa še ob pravem času na pomoč priti?

Nemarno gospodarstvo, mnogotere nesreče, veliki davki, tudi lenoba, največ pa preobilo obkladanje ob prepuščenji gospodarstva priženó posestnika tako daleč, da si mora potrebnega denarja izposojevati, ne zmagaje potreb sè svojim blagom. Nezmožen, da bi poleg navadnih hišnih potreb tudi obresti (činže) od dolgov o pravem času odpravljaj, si nakopiči povrh še stroškov za pravde in rubežen. I tako kmalu potem pride posestvo na boben.

To se godi dandanes tako pogostoma, da kaže prevdarjati: kako je mogoče temu pešanju posestnikov po deželi v okom priti, ali saj žalostne nasledke kolikor mogoče odstraniti?

S presnemanjem se malo vstreza; kdor ne zmaguje obresti vsako leto proti, bo še toliko manj zmagal obresti sè stroški. Po tej poti se le butara dolgov množi in beraška palica bliža. Nazadnje se vendar le zgodi, kar se je z velikimi stroški odrivalo, namreč to, da se posestvo prodá po rubežni.

Iz take nadloge nezadolženo družinico rešiti kolikor mogoče, bilo bi eno najlepših, najblagodušnejših djanj.

Ta-le uganjka se pa dá tako-le rešiti: Po natančnem prevdanku vrednosti posestva, ktero je na prodaj, naj se gré s ponudbo pri prodaji tako daleč, da se misliti more, da se iz druge pozneje prodaje na drobno skupi kupnina sè stroški vred, pa da še kaj posestva ostane, — in to bi se rubljeni družinici prepustilo.

S takim blagodušnim početjem bi se premožnim posestnikom priložnost naklonila, da svoja posestva s prikupljenim složijo ali skrožijo (arondirajo), zraven pa nezadolženo družino popolne revščine rešijo.

Po svojih lastnih mnogoletnih skušnjah spoznavam to pot za edino, po kateri je mogoče, kmete, ki še niso čez glavo zadolženi, rešiti popolne pogube in nakloniti jim zdatno podporo. Tako ravnanje bilo bi najlepše zavetje proti uboštvi!

Dr. Or.

Gospodarske skušnje.

* Ličje ali lubje murbovih vejic čemu je? — „Slov. Gosp.“ se piše iz Suhora nad Metliko, da ondi murbovih šib ali vejic, s katerih so sviloprežke listje obrale, ne pometavajo na gnoj ali v peč, dokler jih ne obelijo in ličja in lubja z njih ne posnamejo. S takim prav dobrim ličjem si potem mladice na kole privezujejo po trsji.

* Kako plesnivo vino popraviti? — „Novice“ so svetovale: „vzemi po razmeri sirkovega

semena, praži ga na maslu ali laškem olji tako dolgo, da razpoka; potem vroče vplesnivo vino vlij, sod trdno zabij ter ga pusti nekoliko dni (kakih 14 dni) zabitega.“ — Dopis iz Maribora v 12. listu „Slov. Gosp.“ potrjuje to sredstvo, rekoč: Poskusil sem in za dobro spoznal.

Nova pinja.

Po lastni skušnji sem prepričan, da izmed vseh pinj, kolikor sem jih še videl, je le-ta najbolj hitra, ktero sem si jaz letos naredil. V tej pinji se po lahkom navadno v 5 minutah iz sirove smetane sirovo maslo (puter) vmede; ako je pa smetana pregorka, prerodka ali drugače kaj spridena, potrebuje se pa tudi četrť ure. Kdor koli je še le-to pinjo videl, mu je dopadla njena pridnost; in tudi mislim, da jej ne bo nobeden družega očitati mogel kakor morebiti to, da preveč ropotá. Ker ta posoda ni velika, zato se tudi ne sme več kot 6 do 7 funtov smetane na enkrat vanjo djati. Kdor bi hotel, da bi se po več vmedlo, ta bi si potem takem moral veči pinjo narediti.

Ker slišim v dostih krajih, zlasti ob poletnem času, tožiti, kako nerado da se vmede in koliko si ljudje časa s tem delom zamudijo, mislim, da vstrežem marsikomu, ako mu povem, da tudi meni se je taka godila, zdaj pa hvala Bogu sem si pa že le-to delo za šesti del prikrajšal.

Pri tej priliki, predno dalje govorim, naj omenim še nekaj prav potrebnega in sicer to, da nekteri ljudje so toliko na vraže napleteni, da mislijo, ako se jim hitro ne vmede, da jim je že zacoprano ali narejeno. Vse to je prazna in neumna misel; temu priča je moja pinja, s ktero se vse prav naglo opravi brez — copernije!

Naj zdaj svojo pinjo bolj na tanko popišem. *)

Le-ta pinja je vsa iz trdega lesa narejena, namreč: iz hrastovega, hruševega in iz češnjevega; le malo se pri njej železnega nahaja. Delal sem jo kar je bilo mogoče leseno zato, da se lože snaži in da ni pretežka za prenašanje. Vse delo te pinje stoji namreč na štirivoglatem stalu; na krajih njegovih sta dva stberca trdo zabita, in na vrhu dobro oklenjena. V sredi na tem stalu med stbercema stoji pinja taka, kakoršna je navadna, v kateri se gori in doli mede. Le-tó pa žene gori in doli majhina železna kljukica ali vinta s

*) Temu popisu je pridjal gosp. pisatelj tudi vnanji obraz te pinje. Ker pa najbolji zapopadek kakošnega orodja si le iz ogleda orodja samega človek dobí, bode najbolje, ako bi gosp. Brvar svojo pinjo poslal na ogled, kadar bo v Ljubljani letos meseca oktobra véliki zbor kmetijske družbe ali pa prihodnje leto morebiti razstava kmetijskih pridelkov in obrtnijskih izdelkov.

Vred.